

Silnice druhé třídy: klíč k dosažení cílů EU v oblasti bezpečnosti silniční dopravy

12.6.2024 - Veronika Valentová, Pavel Havránek, Veronika Peřková | Centrum dopravního výzkumu

Silnice druhých tříd jsou neocenitelný pilíř dopravní infrastruktury EU. Slouží jako základní přístupové a distribuční cesty pro uživatele silnic na krátké a střední vzdálenosti.

FERSI (Fórum evropských institutů pro výzkum bezpečnosti silničního provozu), jehož je Centrum dopravního výzkumu (CDV) členem, publikovalo své stanovisko s názvem „Sekundární silnice - výzvy v oblasti bezpečnosti silničního provozu“, který přináší podrobnou analýzu a návrhy na zlepšení bezpečnosti na silnicích druhé třídy.

Tento dokument upozorňuje na nutnost věnovat pozornost nejen nejzatíženějším komunikacím, protože důležitý krok k dosažení ambiciózních cílů Evropské unie v oblasti bezpečnosti silničního provozu, které zahrnují snížení počtu úmrtí a vážných zranění o polovinu do roku 2030.

Silnice druhých tříd jsou neocenitelný pilíř dopravní infrastruktury EU. Slouží jako základní přístupové a distribuční cesty pro uživatele silnic na krátké a střední vzdálenosti. Tyto silnice, často umístěné na dlouhých a méně frekventovaných trasách, jsou nezbytné pro každodenní dopravu a logistiku v Evropské unii. I když hlavní silniční síť, jako jsou dálnice a silnice první třídy, obvykle přitahují větší pozornost a investice, vedlejší silnice hrají klíčovou roli v celkové funkčnosti dopravní infrastruktury.

V roce 2023 zemřelo na českých silnicích druhých tříd 109 osob a 366 osob bylo těžce zraněno. Jedná se o podíl 24 % usmrčených a 21 % těžce zraněných osob. K této informaci ředitelka výzkumu, vývoje a transferu znalostí CDV a spoluautorka dokumentu Veronika Valentová doplňuje: *„Evropské statistiky nerozlišují silnice podle jejich třídy či významu, není tak možné porovnat všechny státy mezi sebou. Proto jsme s kolegy porovnali Českou republiku, Nizozemí a Portugalsko, kde je dokonce téměř polovina obětí v silniční dopravě na komunikacích odpovídajících našim druhým třídám.“*

Analýza prezentovaná ve stanovisku odhaluje, že nehody na silnicích druhých tříd tvoří významnou část celkového počtu vážných dopravních nehod v EU. Tyto silnice čelí specifickým bezpečnostním výzvám, které vyžadují cílená a díky omezenému financování a vzhledem k délce této silniční sítě často jiná opatření než silnice prvních tříd. Jednoznačně nejnebezpečnějšími jsou nehody, při nichž sjede vozidlo z vozovky a narazí do pevné překážky či se převrátí. Těmto nehodám je potřeba předcházet a usilovat i o snížení následků těchto nehod.

Klíčové je realizovat opatření dle zásad tzv. samovysvětlujících, odpouštějících a samovymahatelných silnic. Samovysvětlující a samovymahatelné silnice jsou navrženy tak, aby jejich vlastnosti intuitivně vedly řidiče k bezpečnému chování, zatímco odpouštějící okolí silnic snižuje riziko vážných zranění při nehodách, kdy vozidla vyjedou mimo vozovku. Dokument také zdůrazňuje důležitost nastavení bezpečných rychlostních limitů a implementaci dalších infrastrukturních opatření, která mohou přispět ke zvýšení bezpečnosti na vedlejších silnicích.

Inteligentní dopravní systémy (ITS) a propojené a automatizované řízení (CAD) mají potenciál výrazně zvýšit bezpečnost i na těchto komunikacích tím, že snižují počet chyb řidičů a zlepšují reakce na kritické situace. Ačkoli současný vývoj ITS se zaměřuje především na hlavní silniční síť, dokument poukazuje na možnosti aplikace těchto technologií i na silnicích nižších tříd v budoucnosti. ITS mohou přinést také významné zlepšení v oblasti rychlého šíření informací o stavu vozovky a

varování před nebezpečími, což může pomoci snížit počet nehod a zvýšit celkovou bezpečnost. „Nelze se však spoléhat pouze na nástup technologií, C-ITS je primárně zaměřeno na zvýšení efektivity dopravy, zkrácení přepravních časů, proto bude primárně nasazováno na vytížených komunikacích. Změny je potřeba provádět také na fyzické infrastruktuře, aktualizovat návrhové normy a systematicky usilovat o odstraňování či ochranu pevných překážek,“ doplňuje Veronika Valentová.

„V České republice jsme ve spolupráci s Ministerstvem dopravy vytvořili Systém jednotné evidence nehodových lokalit. Do systému jsou zapojeni také všichni krajští správci a Státní fond dopravní infrastruktury, který poskytuje finance na opatření v námi identifikovaných nehodových lokalitách. Systém je funkční od roku 2021. Od této doby se počet upravených lokalit stále zvyšuje a další se připravují,“ dodává ředitel divize dopravního inženýrství, bezpečnosti a strategií Pavel Havránek z CDV.

Stanovisko FERSI identifikuje i tematické oblasti výzkumu, které by mohly dále přispět ke zlepšení bezpečnosti na vedlejších silnicích. Mezi tyto oblasti patří výzkum nových technologií, zlepšení stávajících bezpečnostních opatření, aktualizace norem a předpisů a analýza dat z různých zemí EU. Tato výzkumná úsilí mohou přinést nové poznatky a inovace, které pomohou dosáhnout ambiciózních cílů EU v oblasti bezpečnosti silničního provozu.

Plný text dokumentu je k dispozici na webových stránkách FERSI.

Ing. Veronika Valentová, Ph.D., MBA
Ředitelka výzkumu, vývoje a transferu znalostí
tel: +420 778 888 346, e-mail: veronika.valentova@cdv.cz

Ing. Pavel Havránek, MBA
Ředitel divize dopravního inženýrství, bezpečnosti a strategií
tel: +420 702 087 976, e-mail: pavel.havranek@cdv.cz

Kontakt pro novináře:

Ing. Veronika Peřková
Vedoucí oddělení marketingu
tel: +420 771 276 575, e-mail: pr@cdv.cz

<https://www.cdv.cz/tisk/silnice-druhe-tridy-klic-k-dosazeni-cilu-eu-v-oblasti-bezpecnosti-silnicni-dopravy>